

Universitätsbibliothek Wuppertal

Accipite studiosi omnes Auli Gellii noctes micantissimas

Gellius, Aulus

Impressum Venetiis, Anno d[omi]ni. M.D.IX. die. xx.Aprilis

Inhaltsverzeichnis

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-475](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-475)

TABVLA

AVLI GELLII NOCTIVM ATTICARVM COMMENTARII
CAPITVLA PRIMI LIBRI.

- Q**uod Vali pportioe: qbusq; collectionibus Plutarchus ratiocinatū eē pythagorā philosophū dixerit: de comphēdēda corporis pceritate qua fuit Hercules quū uita inter hoies uiueret. Cap. I. Plutarchus
- Ab Herode Attico consulari uiro tēpestiue deprōpta in quēdam iactatū & gloriosum adolescētē specie tantū philosophiæ sectatorē: uerba Epiēteti stoici: quibus festiuiter a uero stoico seiunxit uulgus loquacium nebulonum: qui se stoicos nuncuparent. Cap. II. Herodes
- Quod Chilo lacædemonius cōsiliū anceps pro salute amici ccepit. Quodq; est circumspecte & anxie considerandum: an pro utilitatibus amicorum delinquendū aliquando sit: notataq; inibi: & relata: quæ Theophrastus: & M. Cicero super ea re scripserunt. Cap. III. Chilo
- Quam tenuiter: curiosq; explorauerit Antonius Iulianus in oratione. M. Tulli uerbi ab eo mutari arguitam. Cap. IIII. Antonius
- Quod Demosthenes rhetor cultu corporis: atq; uestitu probis obnoxio: infamiq; mundicia fuit. quodq; item Hortensius orator ab eiusmodi mundicias: gestūq; in agendo histrionicum Dionysiæ saltatriculæ cognomento compellatus est. Cap. V. Demosthenem
- Verba ex oratione Metelli Numidici: quam dixit ad populū in censura: quum eum ad uxores ducendas adhortaret. eaq; oratio quam ob cām reprehensa: & quo contra modo defensa sit. Cap. VI. Multis & eruditius
- In hisce uerbis Cicerōis ex oratiōe quinta in Verrē hanc sibi rem sperāt p̄sidio futurū neq; mendā esse: nec uitium. Errareq; istos qui bonos uiolant libros: & futura scribunt. atq; ibi de quodā alio Ciceronis uerbo dictum. quod probe scriptum perperam mutat. & aspersa pauca de modulis numerisq; orationis quos Cicero auide sectatus est. Cap. VII. In oratione
- Historia in libris phocionis philosophi reperta super Laide meretrice: & Demosthene rhetore. Cap. VIII. Phocion
- Qui modus fuerit. quis ordo disciplinæ pythagoricæ: quantūq; t̄pis imperatum obseruatūq; sit dicendi simul ac tacendi. Cap. IX. Ordo
- Quibus uerbis compellauerit Phauorinus philosophus adolescētē uetustenimis: & prisce loquentem. Cap. X. Phauorinus
- Quod Tucydides historiæ scriptor inclitus lacedæmonios in acie non tubas: sed tibiis esse ufos dicit. Verbaq; eius super ea re posita: quodq; Herodotus Haliatē regem fidicinas in procinctu habuisse tradit. atq; inibi quædam notata de gracchi fistula concionatoria. Cap. XI. Auctor
- Virgo Vestæ quid ætatis: & ex quali familia: & quo ritu: quibusque ceremoniis: ac religionibus ac cognomine a p̄oti. Maxi. capiatur. Et quo statim iure esse incipiat simul atq; capta est. quodq; ut labeo dicit nec itestato cuiq; nec eius intestatæ quisq; iure hæres est. Cap. XII. Qui de uirgine

TABVLA

Quæsitum in philosophia est quid nam foret in recepto mandato rectius. id ne omnino facere quod mandatum est: an nonnunquam etiã contra si id spes ei: qui mandauit utilius fore. superq; ea quæstione expositæ diuersæ sententia. Cap. XIII. In officiis.

Quid dixerit feceritque. C. Fabritius magna uir gloria: magnisque rebus gestis: sed familiæ pecuniæque inops: quum ei samnites tanquam indigenti graue aurum donarent: plenumque odii. Cap. XIII. Iulius Hic.

Quod importunum uitium sit futilis inanisque loquacitas: & q̄ multis in locis a principibus utriusque linguæ uiris detestatione iusta culpata sit. Caput. XV Qui sunt leues.

Quod uerba istæ Quadrigarii ex annali. iiii. Ibi mille hominum occiditur nõ licentia neque poetarum figura: sed ratione certa & proba grāmaticæ disciplinæ dicta sunt. Cap. XVI Quadrigarius

Quanta cum animi æquitate tolerauerit Socrates uxoris ingenium intractabile: atque inibi quid. M. Varro in quadam satyra de officio mariti scripserit. Caput XVII Xantippe Socratis.

Quod. M. Varro in libro primo de ratione uocabulorum. L. Læliū magistrū suum πῶς ἐτυμολογίαν nonnullorum uerborum falsa dixisse reprehēdit. quod que idem Varro in eodem libro furis ἐτυμολογίας falsam dicit. Caput XVIII In primo.

Historia sup libris sibyllinis. ac de Tarqnio supbo rege. Ca. XIX. In antiq̄s.

Quid geometræ dicant græci: quibusque omnia ista latinis uocabulis appellentur. Caput XX Figurarum.

Quod Iulius Higinus affirmatissime cõtendit legisse se primū librū. P. Virgīlii domesticū: in quo scriptū esset. & ora Tristitia tentantum sensu torquebit amaror: nõ q̄ uulgus legeret sensu torquebit amaro. Ca. XXI. Versus istos. An qui causas defendit recte latineq; dicat superesse id quod defendit. Et sup esse proprie quid sit. Caput XXII Irroborauit.

Quis fuerit Papyrius p̄textatus: quæue istius causa cognomēti sit. Historiæq; ista oīs sup eodē Papyrio cognitu iocūda. Cap. XXIII Historia.

Tria epigrāmata trium ueterum poetarum: Neuii: Plauti: Pacuuii: quæ facta ab ipsis eorū sepulchris incisa sunt. Cap. XXIII Trium.

Quibus uerbis. M. Varro inducias definierit: quæsitūq; inibi curiosius quænam ratio sit uocabuli induciarum. Cap. XXV Duobus modis

Quem in modum mihi Taurus philosophus responderit percontantū: an sapiens irasceret. Cap. XXVI Interrogauit.

CAPITVLA SECVNDI LIBRI.

Vo genere solitus sit philosophus Socrates exercere patientiam corporis: deq; eiusdem uiri patientia. Cap. I. Inter.

Quæ ratio obseruatioq; officiorū esse debeat inter patres filiosq; in discū.

TABVLA

- in discumbendoque sedendoque: atque id genus rebus do mi forisque.*
- Caput II Ad Philosophum
- Q**ua ratione uerbis quibusdam uocabulisque ueteres immiserunt. h. litteræ spiritum. Cap. III. H. litteram
- Q**uā ob causā, C. Bassus genus quoddā iudicii diuinationē appellari scripsit: & quam alii causam esse eius uocabuli dixerunt. Cap. III. Quū de
- Q**uam lepide designateq; dixerit phauorinus philosophus: quid intersit iter platonis & Lyfiæ orationem. Cap. V. Phauorinus
- Q**uibus uerbis ignauiter & abiecte uirgilius usus esse dicatur: & quid iis qui improbe dicunt respondeatur. Caput. VI. Nonnulli
- D**e officio erga parētes liberorū: deq; ea re ex phiæ libris, in quibus scriptū quæ sitū est: an semp in oībus patris iussis obsequēdæ sit. Cap. VII. Queri
- Q**uod parum æqua reprehensio epicuria a plutarcho peracta sit syllogismi disciplina. Cap. VIII. plutarchus
- Q**uod idem plutarchus euidenti calumnia uerbum ab epicuro dictum insectatus sit. Cap. IX. In eodem libro
- Q**uid sint fauissæ capitolinæ, & quid super eo uerbo, M. Varro Seruio Sulpitio quærenti rescripserit. Cap. X. Seruius Sulpitius
- D**e Sicinio dētato egregio bellatorū memoratu digna. Cap. XI. L. Siciniū
- C**onsiderata perpenſaque lex quædam Solonis speciem habens priorem iniuæ: iniustaque legis sed ad usum & emolumentum salubritatis penitus repectam. Cap. XII. In legibus Solonis
- L**iberos in multitudinis numero etiam unum filium filiamue ueteres dixisse. Caput. XIII. Antiqui oratores
- Q**uod M. Cato in libro qui inscriptus est contra Tyberium exulem stitisses uadimonium per /i/ litteram dicit: non stetitisses. Eiusque uerbi ratio redidita. Cap. XIII. In libro uetere
- Q**uod antiquitus ætati senectæ potissimū habiti sint ampli honores: & cur postea ad maritos & patres iudem isti honores delati sint: atq; ibi quædam de capite legis iulix septimo. Cap. XV. Apud
- Q**uod Cefellius uindex a Sulpitio Apollinari reprehensus est: in sensus Virgiliani enarratione. Cap. XVI. Virgilii uersus
- C**uiusmodi naturam esse quarundam præpositionum Marcus Cicero animaduertit: disceptatumque ibi super eo ipso quod C. Obseruauerat. Caput XVII. Obseruare curiosoque
- Q**uod phedon socraticus seruus fuit, quodq; item alii cōplusculi seruitutem seruirent. Cap. XVIII. Phedon elidensis
- R**escire uerbum quid sit: & quam habeat ueram & propriam significationem Cap. XIX. Verbum rescire
- Q**uæ uulgo dicantur uiuaria, id uocabulum ueteres dixisse: & quid pro eo, P. Scipio in oratione ad populum; quid postea, M. Varro in libris de re rustica dixerit usurparum. Caput XX. Viuaria quæ nunc

CLIV TABVLA

Super eo sedere quod graeci *αμαξαι*: nos septētriones uocamus: ac de utriusq;
uocabuli ratione & origine. Cap. XXI. Ab ægina

De uento iapige deq; aliorum uentorum uocabulis regionibusque accepta a
Phauorini sermonibus. Cap. XXII. Apud mensam

Consultatio diiudicatioque locorum facta ex comœdia Menandri & cæcili:
quæ plocium inscripta est. Cap. XXIII. Comœdias lectita.

De uetere parsimonia: deque antiquis legibus sumptuariis.
Caput XXIII. Parsimonia apud ueteres

Quid Graeci *ἀνωμαλία* uocant: quod contra *ἀναλογία*.
Caput XXV In latino sermone

Sermones. M. Frontonis & phauorini philosophi de generibus colorum: uo-
cabulisque eorum graecis & latinis: atque inibi color spadix & cuiusmodi
sit. Caput. XXVI. Phauorinus philosophus

Quid. T. Castritius existimauerit super Salustii uerbis & Demosthenis:
quibus al. er philippum descripsit: alter fertorium. Caput XXVII. Verba hæc

Non esse compertum cui deo rem diuinam fieri oporteat quum terra moue-
tur uiribus. Cap. XXVIII. Quanam esse causa

Apologus æsopi phrygis memoratu non inuulilis.
Caput. XXIX. Aesopus ille e phrygia

Quid obseruatum sit in undarum motibus: quæ in mari alio: atq; alio modo
fiunt austris flantibus: aquilonibusq;. Cap. XXX. Hoc saepe

CAPITVLA TERTII LIBRI.

Quæsitum: ac tractatum quam ob causam Salustius auaritiam di-
xerit non animum modo uilem: sed corpus quoq; ipsum effœ-
minare. Caput I. Hyeme iam

Quemnam esse natalem diem. Marcus Varro dicat eorum qui
ante noctis horam sextam: postue eam nati sunt: atque inibi de temporibus
terminisque dierum: qui ciuiles nominantur: & usq; quaque gentium
uariæ obseruantur: & præterea quid. M. Mutius scripserit super ea muliere:
quam maritus non iure usurpauisset. q; rationem ciuilis anni non habue-
rit. Cap. II Quæri solitum est

De noscendis explorandisq; plauti comœdiis quoniam promiscue ueræ atq;
falsæ nomine eius inscriptæ feruntur. Atq; inibi q; plautus in pistino: & ne-
uius in carcere fabulas scriptitarunt. Cap. III Verum esse

Quod. P. Africano & aliis tunc uiris nobilibus ante ætatem senectam bar-
bam & genas radere patrii moris fuit. Cap. IIII In libris

De litterarum uitium & mollities oculorum & corporis ab Archesilao philo-
sopho cuidam obprobrat a acerbe simul & festiu iter.

Caput V. Plutarchus refert: De ui

TABVLA

De ui atque natura palmae arboris: quod lignum ex ea ponderibus impositis renitatur.

Caput. VI. Per hercle rem mirandam

Historia ex annalibus sumpta de. Q. Ceditio tribu, militum: uerba ex originibus. M. Catonis apposita: quibus ceditii uirtutē cum Spartano leonida equi parat.

Caput. VII. Pulchrum dicitur

Littera eximia consulum. C. Fabritii & Aemilii ad regem Pyrrhum a Quinto Claudio scriptore historiarum in memoriam datae.

Caput VIII. Quum pyrrhus Rex

Quis & cuiusmodi fuerit qui in prouerbio fertur equus seianus: & qualis color equorum sit qui spadices uacantur: deque istius uocabuli ratione.

Cap. IX. C. Bassus in commentariis

Quod est quaedam septenarii numeri uis: & facultas in multis naturae rebus animaduersa, de qua Marcus Varro in hebdomadibus differit copiose.

Caput X. Marcus Varro in primo

Quibus & quam friuolis argumentis Actius in Didascaliciis utatur: quibus docere nititur Hesiodum esse quam Homerum natu antiquiorem.

Caput XI. Super aetate Homeri

Largum atque audum bibendi a Publio Nigidio doctissimo uiro nouo & propemodum absurdo uocabulo bibosum doctum.

Caput. XII. Bibendi audum.

Quod demosthenes etiam tum adolescens: quum Platonis philosophi discipulus foret audito forte calistrato rhetore in concione populi destitit a Platone: & sectatus est calistratum.

Cap. XIII. Hermippus

Dimidium librum legi: aut dimidiam fabulam audiui: aliaque huiuscemodi qui dicat uitiose dicere eiusque uitii causas reddet. M. Var. nec queque ueterum hisce uerbis ita usum esse.

Cap. XIII. Dimidium librum legi

Extare in litteris: perque hominum memorias tradi: quod repente multis mortem attulit gaudium ingens insperatum interclusa anima, & uim magni nouique motus non sustinente.

Cap. XV. Cognito repente

Temporis uarietas in puerperiis mulierum: quanam sit a medicis & philosophis tradita: atque ibi poetarum quoque ueterum super eadem re opiniones: Multa quoque alia auditu atque memoratu digna, uerbaque ipsa Hippocratis medici ex libro illius sumpta: qui inscriptus est τῶν τροφῶν: id est de alimento: Id quod quae esse a grauissimis uiris memoriae mandatum.

Caput. XVI. Et medici & philosophi

Quod tres libros Plato philolai pythagorici, & Aristoteles pauculos Speusippi philosophi mercati sunt precii fidem non capientibus.

Caput XVII. Memoriae mandatum

Quid sint pedarii senatores, & quam ob causam ita appellari: quaeque habeant originem uerba haec ex edicto translatio consulum. Senatores quibusque in senatu sententiam dicere licet.

Caput XVIII. Non pauci sunt

Qua ratione, C. Bassus scripserit praeconem hominem appellatum: & quam eius

*2/ tres nominis
non nominis qd: in praed
solant qd: f. b.*

TABVLA

uocabuli causam putarit: & contra quem in modum: quibusque uerbis phauorinus hanc traditionem eius eluserit. Caput XIX Apud coenā

CAPITVLA QVARTI LIBRI.

- S**ermo quidam Phauorini philosophi cum grammatico iactantio-
re factus in Socraticum modum: atque ibi inter sermonem di-
ctum quibus uerbis pœnus a. Q. Scauola definita sit: quodq;
eadē diffinitio culpata: reprehensaque sit. Cap. I In uesti.
Quid differant: & quam uim habeant uocabula ista in edicto ædiliū: & an
eunuchus & steriles mulieres redhiberi possint diuersaque super ea re sen-
tentia. Caput II In edicto
Quod nullæ fuerint rei uxoriæ actiones in urbe Roma ante carbilianū diuor-
tium: atque inibi quid sit pellex. Caput III Memoria traditum est.
Quid Seruius Sulpitius in libro qui est de dotibus: scripserit de iure atq; mo-
re ueterum sponsaliorum. Caput IIII Sponsalia in ea.
Historia narrata de perfidia aruspicum etruscorum: quodq; ob eam rem uer-
sus hic a pueris Romæ urbe tota cantatus est. Malum consilium consultori
pessimum. Caput V Statua Romæ.
Verba ueteris senatusconsulti ista: quod decretum est hostia maioribus expi-
ando: q; in sacrariū hastæ martiæ mouissent. Atque ibi enarratum quid sint
hostiæ succidaneæ. quid item tempora præcidaneæ: & quid Capito Atteius
serias quasdam præcidaneas appellauit. Caput VI Vt terram.
De epistola Valerii Probi grammatici ad Marcellum scripta: super accētū no-
minum quorundam punicorum. Caput VII Valerius
Quid. C. Fabritius de Cornelio Ruffino homine auaro dixerit: quem quum
odisset inimicusque esset: designandum eum consulem curauit.
Caput VIII Fabritius Lucinus
Quid significat proprie religiosus: & in quæ diuerticula significatio istius uo-
cabuli flexa sit: & uerba Nigidii figuli & commentariis eius super ea re sum-
pta. Caput IX Nigidius Figulus.
Quid obseruatum de ordine rogandarum sententiarum: iurgiorum quoque
in senatu. C. Cæsaris consulis: & Marci Catonis diem dicendo eximentis.
Caput X Ante legem quæ nunc
Quæ qualiaque sint quæ Aristoxenus quasi magis cōperta de Pythagora me-
moriam commendauit. & quæ Plutarchus in eundem modum de eodem Py-
thagora scripserit. Caput XI Opinio uetus falsa
Note & animaduersiones censoriæ in ueteribus monumentis repertæ memo-
riæ dignæ. Caput XII Siquis agrum suum
Quod incentiones quædam tiliarum certo modo factæ ischiacis mederi pos-
sunt. Caput XIII Creditum hoc a plerisque
Narrat historia de Hostilio mancino ædili: & manulia meretrice: uerbaq; de-
creti

TABVLA

- creti tribunorum: ad quos a manulia procatū est. Cap. XIII. Quū libge
 Defensa a culpa sententia ex historia Salustii: quā inimici antea cum inse-
 ctatione maligne reprehenderunt. Cap. XV. Elegantia
 De uocabulis quibusdam a Varrone & Nigidio contra quotidiani sermonis
 consuetudinem declinatis: atq; inibi id genus quādam cum exemplis uete-
 rum relata. Cap. XVI. Varronem
 De natura quarundam particularum quæ præpositæ uerbis intēdi: atque pro-
 duci barbare atque inscite uidentur: exemplis rationibusque plusculis disce-
 ptatum. Cap. XVII. Lucilii
 De africano superiore sumpta quādam ex annalibus memoratu dignissi-
 ma. Cap. XVIII. Scipio africanus antiquior
 Quid. M. Varro in longa historia scripserit de moderando uictu puerorum
 impuberum. Cap. XIX. Pueros impuberes
 Notati a censoribus: qui audientibus iis dixerant ioca quādam intempestiui-
 ter. ac de eius quoq; nota deliberatum: qui steterat forte apud eos oscitabun-
 dus. Cap. XX. Inter censorias

CAPITVLA Q VINTI LIBR I

- Q**uod Musonius philosophus reprehendit improbauitq; laudari
 philosophum differentem a uociferantibus: & in laudando ge-
 stitentibus. Cap. I. Musonium philosophum
 Super equo Alexandri regis qui Bucephalas appellatus est.
 Cap. II. Equus Alexandri
 Quæ causa: quodq; initium fuisse dicatur. Protagoræ ad philosophiæ litteras
 adeundi. Cap. III. Protagoram uirum
 De uerbo duo & uigesimo: quod uulgo incognitum est a uiris doctis multifa-
 riam in libris scriptum est. Cap. IIII. Apud sigillaria
 Cuiusmodi ioco cauillatus sit antiochū regē pœnus annibal. Cap. V. In libris
 De coronis militaribus: quæ sit earum triumphalis: quæ obsidionalis: quæ ci-
 uica quæ muralis: quæ castrensis: quæ naualis: quæ oualis: quæ oleagina.
 Cap. VI. Militares coronæ
 Persone uocabulum quam lepide iterpretatus: quāq; esse uocis eius originem
 dixerit. C. Bassus. Cap. VII. Lepide mehercle
 Defensus error a Virgiliū uersibus: quos arguerat Iulius Higinus grammati-
 cus. Et ibidē quid sit lituus: & etymologia uocis eius. Cap. VIII. Ipse
 Historia de Cœsi filio sumpta ex Herodoti libris. Cap. IX. Filius
 De argumentis quæ græce ἀντιστοιχία appellantur: a nobis reciproca dici pos-
 sint. Cap. X. Inter uiria
 Biantis de re uxoria syllogismum non posse uideri ἀντιστοιχία id est recipro-
 cum. Caput. XI. Existimauit quidam
 De noibus deorū Po. Romani Diuouis & Veiuouis. Ca. XII. In antiqs

TABVLA

De officiorum gradu atque ordine moribus Populi Romani obseruatio.
Caput. XIII. Seniorum hominum
Q d Apion doctus ho: qui polythior appellatus est uidisse se Romae scripsit
recognitione iter se mutuam ex uetere amicitia hois & leois. Ca. XIII. Apion
Corpus ne sit uox an *ασωματον*, idest incorporeum uarias esse philosophorum
sententias. Caput. XV. Verus atque perpetua
De ui oculoru: atq; uidedi rationibus. Cap. XVI De uidendi rone
Quam ob causa in dies primi post calendas nonas: idus: atri habeantur: &
cur diem quoq; quartum ante calendas: uel nonas: uel idus: quasi religiosu
pleriq; uitant. Caput. XVII. Verius flaccus
In quo & quantu differat historia ab annalibus. Superq; ea re uerba posita ex
libro reru gestarum Sēpronii asellionis primo. Cap. XVIII. Historia
Quid sit adoptatio: quid item arrogatio: quantumque haec inter se differant
uerbaque eius: quae qualia quae sint: qui in libris arrogandis super ea re popu
lum rogat. Caput. XIX. Quom
Quod uocabulum latinum solēcismo fecerit capito asinius: quid autem
ipsum appellauerit ueteres latini: quibusq; uerbis solēcismum definerit
idem Asi. Cap. XX. Solēcismus
Pluria qui dicat & compluria & compluries non barbare dicere sed la
tine. Caput XXI. Pluria forte

CAPITVLA SEXTI LIBRI.

Quemadmodum respoderit Chrysippus aduersus eos: qui prouidentiam consistere negauerunt. Cap. I. Homines
Quo itidem modo: & uim necessitatemq; fati constituerit: & eē
tamen in nobis consilii iudicijque nostri arbitrium confirmatit
Chrysippus. Cap. II. Fatum quod graeci
Historia sumpta ex libris Tiberonis de serpente inusitate longitu
dinis. Caput. III. Tubero in historiis
Quid idem Tubero nouae historiae de attilio regulo a carthaginensibus capto
memoriae mandauerit: quid etiam Tuditanus super eodem Regulo scri
pserit. Cap. IIII. Quod satis celebre est
Q d Alphe. iuriscō. in uerbis ueteribus iterpretadis errauerit. Ca. V. Alphen
Temere inepteque reprehensum esse a Iu. Higio Virgiliumq; praepetes da
dali dixerit. atque ibi quid sint aues praepetes & quid illae sint aues quas Ni
gi. inferas appellauit. Cap. VI. Dædalus ut fama est
De acca Larentia: & caia Tarratia: deque origine sacerdotii fratrum arua
lium. Caput. VII. Accae larentiae
De alexandro: & de P. Scipione memoratu digna. Cap. VIII. *αρωσιαιος*
Locus exemptus ex annalibus. L. Pisonis historiae & orationis lepidissimae.
Caput. IX. Quod res uidebatur
Historia

TABVLA

Historia super Euclide socratico cuius exemplo Taurus philosophus adhortari adolescentis suos solitus est ad philosophiam sectandam.

Caput. X. Philosophus Taurus Verba ex oratione Quinti Metelli Numidici: quæ libuit meminisse ad officium grauitatis dignitatisque uitæ ducentia. Cap. XI. Cum inquinatissimis

Quod neque testamentum sicuti Seruius Sulpitius existimauerit. neque sacellum sicuti. C. Trebatius duplicia uerba sunt. Sed a testatione alterum productum: alterum a sacro diminutum. Cap. XII. Seruius Sulpitius

De quæstiuncula apud taurum philosophum in cõuiuio agitata: quæ symposica uocantur. Caput. XIII. Factitatum hoc

Puniendis peccatis tris esse rationes a philosophis attributas. & quamobrem Plato duarum ex his meminerit. Cap. XIII. Puniendis

De uerbo quiesco an e littera corripitur an produci debeat. Caput. XV. Amicus noster homo

Notum uerbum deprecor poeta Catullo inusitate quidem: sed apte positum: & proprie: deque ratione eius uerbi: exemplisque ueterum scriptorum.

Caput. XVI. Quum litio forte Quis omnium primus libros publice præbuerit legendos: quantumque numerus fuerit athenis ante clades persicas librorum in bibliothecis publicorum.

Caput. XVII. Libros athenis disciplinarum

CAPITVLA SEPTIMI LIBRI.

Admiranda quædam ex Annalibus sumpta de P. Africano superiore. Caput. I. Quod de olympiade

De Cællii uindictis pudendo errore: quæ offendimus in libris eius quos inscripsit lectionum antiquarum. Cap. II. Turbe

Quid Tullius Tyro Ciceronis libertus reprehenderit in M. Catonis oratione: quam rhodiensibus in senatu dixit: & quid ad ea quæ reprehenderat responderimus. Caput III. Ciuitas rhodiensis

Cuiusmodi seruos: & quæ ob causam C. ælius Sabinus iuris ciuilibus auctor pileatos uenundari solitos scripserit: & mancipia sub corona more maiorum uenerint: atque id ipsum sub corona quid sit. Caput. IIII. Pileatos seruos

Historia de polo histrione memoratu digna. Cap. V. Histrionum

Quid de quorundam sensum naturali defectione Aristoteles scripserit. Caput. VI. Ex quinque his sensibus

An affatim quasi admodum prima acuta pronunciandum sit: & quædam item non incuriose tractata super aliarum uocum accentibus. Caput. VII. Annianus poeta

Res supra fidem habita super amatore Delphino & puero amato. Caput. VIII. Delphinos uene.

TABVLA

Peposci: memordi: pep ugi: spepondi: & occecuri plerosque ueterum dixisse: non uti postea receptum est dicere: per o aut per per u litteram in prima syllaba positam: sed per e atq; adeo græce rationis exemplo dixisse: præterea notatum: q; uiri non indocti neque ignobiles: a uerbo descendo non descendidi: sed descendidi dixerunt.

Cap. IX Poposci momordi pupugi
Usucapio & copulate & recto uocabuli casu dicitur: ita pignoris capio coniuncte: & eadem uocabuli forma dictum est. Cap. X. Et hæc usucapio

Neq; leuitatem neq; nequitiam ea significatione esse, qua in uulgi sermonibus dicuntur. Cap. XI. Leuitate: & plerumq;

De tunicis *χετρίδ' ὀτρεις*: id est manicatis: q; earum usum, P. Africanus Sulp. Gallo obiecit. Caput .XII. Tunicis uti uirum

Quem classicum dicat, M. Cato: quem infra classem. Cap. XIII Classici De tribus dicendi generibus: ac de tribus philosophis: qui ab atheniensibus ad senatum Romam legati missi sunt. Caput. XIII Et in carmine

Quem seuerè moribus maiorum in furis uindicatum: & quid scripserit Mutius Scauola super eo quod seruatum datum commodatum ue esset.

Caput XV. Labeo in libro Locus exscriptus e satyra, M. Varronis quæ *πρὸς ἐδωμάτων*: id est de eduliis inscripta est: de peregrinis scilicet ciborum generibus & appositi uersus euri- pidis quibus delicatorum hominum luxuriantem gulam confutauit.

Caput. XVI. Varro in satyra Sermo habitus cum grammatico insolentiarum: & imperitiarum pleno: de significatione uocabuli: quod est obnoxius: deque eius uocis origine.

Caput .XVII. Percunctabar Romæ De obseruata custoditaque apud Romanos iusiurandum sanctimonia: atque inibi de decem captiuis: quos Annibal Romam deiurio ab iis accepto legauit.

Caput .XVIII Iusiurandum apud Romanos Historia ex annalibus de Tiberio Sempronio graccho sumpta parte gracchorum Tribu, ple, atque inibi Trib. ple, decreta cum ipsis uerbis relata.

Caput. XIX Pulchrum atq; liberale Quod Virgilius a nolans: ob aquam sibi non permissam: sustulit e uersu suo nola & posuit ora: atque ibi de consonantia litterarum iocunda.

Caput .XX. Scriptum in quodam Quoad uiuet & quoad morietur: cur id ipsum temporis significant: quum ex duobus sint facta contrariis.

Caput .XXI. Quoad uiuet Quod censores equum adimere soliti sint equitibus corpulentis & præpinguibus quæsitumq; utrum ea res cum ignominia: an incolumi dignitate equitum facta sit.

Caput .XXII. Nimis pingui

CAPITVLA OCTAUI LIBRI.

Sequuntur capitula octaui libri quæ in aliis codicibus non reperiuntur.

A. Gellii

TABVLA

CAPITVLA NONI LIBRI.

Vamobrem. Q. claudius quadrigarius in duodeuicesimo annali scripserit rectiores cercioresq; ictus fieri: si sursum quid mittas. q; si deorsum. Cap. I. Q. Claudius

Quibus uerbis notarit herodes atticus falso quempiam cultu amittuq; nomen habitūq; philosophiæ mentitum. Cap. II. Ad herodē. Epistola Philipphi Regis ad Aristotelem philosophum super alexandro recens nato. Caput. III. Philippus.

De barbararum gētiū prodigiosis miraculis: deq; diris & exitiosis fascino- nibus atq; inibi de sceminis repēte uersis ī mares. Cap. IIII Quū e gracia

De mostrosi hoibo

Diuersæ nobilium philosophorum sententiæ: de genere ac natura uoluptatis: uerbaque herodis philosophi quibus decreta epicuri insectatus est. Caput. V De uoluptate

Verbum ab eo quod est ago frequentatiuū in prima syllaba: quonam sit modo pronuciandum. Cap. VI. Ab eo

De conuersione foliorum in arbore olea brumali: & solstitiali die: deq; fidibus id temporis ictu alieno sonantibus. Cap. VII. Vulgo & scriptū

Necessarium est qui multa habeat: multis idigere: deq; ea re phauorini philosophi cum breuitate eleganti sententia. Cap. VIII. Verum.

Quis modus sit uerba uertendi in græcas sententias: deque his Homeri uersibus quos Virgilius uertisse. aut bene apteque: aut improspere existimatus est. Cap. IX. Quando

Quod anneus cornutus uersus uirgiliū quibus ueneris & uulcani cōcubitū pudice opteq; dixit. reprehensione insulsa: & odiosa inquinauit. Cap. X. Anianus

De ualerio coruino: & unde coruini sit cognomentū. Cap. XI. De maximo De uerbis quæ in utranque partem significatione reciproca & aduersa dicuntur. Cap. XII. Ut formidolosus

Verba hæc ex historia claudii quadrigarii: quibus Manlii torquati nobilis adolescentis: & hostis Galli prouocatoris: pugna depinxit. Cap. XIII. Manlius.

Quod idem quadrigarius: huius facies: patrio casu: probe & latine dixit: & quædam alia apposita de similitum uocabulorum declinationibus. Cap. XIII

De genere controuersiæ: quod græce ἀποροῦ: idest dubium & inexplicabile appellatur. Cap. XV. Cum antonio.

Quod Plinium secundum hominem non indoctum fugerit latueritq; uitium argumēti quod ἀντιστρέφου. i. reciprocū græci dicūt. Cap. XVI. Plinius secundus

CAPITVLA DECIMI LIBRI.

Tertium ne consul. an tertio dici oporteat: & quonammodo Cn. Pōpeius quum in theatro: quod erat dedicaturus honores suos inscriberet questionē

TABVLA

- beret questionem ancipitem istius uerbi: de consilio Ciceronis uitauerit.
- Caput .I. Familiari meo
- Quid Aristoteles de numero puerperii memoriae mandauerit.
- Caput .II. Aristoteles philosophus
- Locorum quorundam illustrium collatio contentioque facta ex orationibus. C. Gracchi: & M. Catonis.
- Caput .III. Fortis & uehemens
- Quod P. Nigidius argutissime docuit nomina non positiua esse sed naturalia.
- Caput .IIII. Nomina uerbaque non
- Auarus simplex ne uocabulum sit an compositum & duplex: sicut P. Nigidio uidetur.
- Caput .V. Auarus non simplex
- Mulctam dictam esse ab aedilibus. P. Appii caeci filiae mulieri nobili: quae locuta esset petulantius.
- Caput .VI. Non in facta modo
- Fluminum quae in ultra imperium Ro. fluunt: prima magnitudine esse nilum: secundum istrum proxima rhodanum: sicut M. Varrone memini scribere.
- Caput .VII. Omnium fluminum
- Inter ignominias militares: quibus milites coerebant fuisse sanguinis dimissionem: & quam esse uideat causa huiusmodi castigationis.
- Cap. VIII. Fuit haec
- Quibus modis quoque habitu acies Romana instrui solita sit: quaeque earum instructionum sunt uocabula.
- Caput .IX. Vocabula sunt
- Quae eius rei causa sit: quae & graeci ueteres & Romani anulum in eo digito gestauerunt qui est in manu sinistra minimo proximus.
- Cap. X. Veteresque
- Verbum mature quod significat: quaeque eius uocis ratio sit: & quae eo uerbo uulgus hominum improprie utitur: atque inibi quod praecox declinatum praecox facit non praecoquis.
- Cap. XI. Mature nunc
- De portentis fabularum: quae Plinius secundus indignissime in Democritum confert philosophum: & ibidem de simulacro uolucris columbae.
- Caput .XII. Librum esse Democriti
- Quum partim hominum qua ratione homines dixerint.
- Cap. XIII. Partim
- Iniuria mihi factum itur: quae uerborum ordine Cato dixerit.
- Cap. XIII. Audio
- De flammis dialis: deque flammicae Carimonis: uerba ex aedicto praetoris apposita: quibus dicit non coacturum se ad iurandum: neque uirgines uel stae: neque diales.
- Caput .XV. Carimoniae
- Quos errores Iulius Higinus in sexto Virgilii animaduertit in historia Romana erratos.
- Caput XVI. Reprehendit Higi.
- Quam ob causam & quali modo Democritus philosophus luminibus oculorum sese priuauerit & super ea re uersus Laberii pure admodum & uetuste facti.
- Caput .XVII. Artemisia
- Historia de artemisia deque eo certamine: quod apud Mausoli sepulchrum a scriptoribus inclytis decertatum est.
- Cap. XVIII. Artemisia
- Non purgari: neque lauari peccatum: quum praetenditur peccatorum quae alii quoque peccauerunt similitudo atque inibi uerba ex oratione sub ea re Demosthenis.
- Caput .XIX. Incessabat

TABVLA

Quid sit rogatio. quid lex: quid plebiscitum: quid priuilegium & quatum omnia ista differant. Cap. XX. Quari audio

Quam ob causam. M. Cicero his omnino uerbis nouissime: & nouissimus uti obseruantissime uitarit. Cap. XXI. Non paucis

Locus exemptus ex Platōis libro: q̄ inscribitur Gorgias: de falsa philosophiæ probris. quibus philosophos temere inçessuit: qui emolumenta ueræ philosophiæ ignorant. Cap. XXII. Plato ueritatis

Verba ex oratione. M. Catonis de mulierum ueterum uictu: & moribus: atq; inibi: q̄ fuerit ius marito: & in adulterio uxorem deprehensam necare. Caput. XXIII. Quid de uictu

Die pristini: & die crastini: & die q̄rti: & die q̄nti: qui elegantius locuti sunt dixisse: nō ut ea uulgo dicunt nunc. Cap. XXIII. Die q̄rto & die

Telorum & iaculorum gladiatorum uocabula atq; inibi nauium quoq; genera: quæ scripta in ueterum libris reperiunt. Cap. XXV. Telorum

Inscite ab Asinio Polione reprehensum Salustiū: q̄ trāsffretationē trāsgressum dixerit: & trāsgressos qui trāsffretassent. Ca. XXVI Asinio pollioni

Historia de Populo Romano: deq; populo punico: q̄ pari p̄p̄modum uigore fecerint æmuli. Cap. XXVII. In libris ueteri

De ætatum finibus pueritiæ iuuentæ senectæ: ex Tuberōis historia sumptum. Caput. XXVIII. Tubero in historiarum

Quod particula atq; non complexiua tantum sit: sed uim habeat plusculam uariamque. Caput. XXIX. Atque particula.

CAPITVLA VNDECIMI LIBRI

Origine uocabuli terræ italiæ: deq; ea multa quæ suprema appellatur: deq; eius nominis ratione: ac de lege aterina: & quibus uerbis antiquitus multa minima dici solita sit.

Caput. I. Timæus in historiis

Quod elegantia apud antiquiores: nō de amœniore ingenio: sed de nitidiorē cultu atque uictu dicebat qd̄ in uitio ponebat. Cap. II. Elegās homo

Qualis quantaque sit pro particulæ uarietas: deque exemplis eius uarietatis. Caput. III. Quando ab

Quē in modū. Q. Ennius uersus Euripidis æmulatus sit Ca. III Euripidis De pyrronibus philosophis quædam: deque academicis strictim notata: deq; inter eos differentia. Cap. V Quos pyrrhonios

Quod mulieres Romæ per herculem non iurauerint: neque uiri per castorem. Caput VI. In ueteribus

Verbis antiquissimis: relictisq; & desitis minime utēdū. Cap. VII. Verbis

Quid senserit: dixeritque. M. Cato de albino: qui homo Romanus greca oratione res romanas: uenia sibi ante eius linguæ imperitiæ petita composuit. Caput. VIII. Iuste uenusteque

Historia

TABVLA

Historia de legatis mileti & Demosthene rethore in libris Critolai reperta.

Caput. IX. Critolaus

Quod C. Gracchus in oratione sua: historiam infrascriptam demadi rhetori: non Demostheni attribuit: uerbaque ipsius C. Gracchi relata.

Caput. X. Quod in capite

Verba P. Nigidii: quibus differre dicit mentiri: & mendacium dicere.

Caput. XI. Verba sum hac

Quod Chrysippus philosophus omne uerbum: ambiguum dubiumque esse dicit diodorus contra nullum uerbum ambiguum esse putat.

Caput. XII. Chrysippus

Quid T. Castritius: de uerbis deq; sententia quedam C. Gracchi existimaue- rit q; esse eam sine ullo sensus emolumēto docuerit: Cap. XIII. Apud

Sobria & pulcherrima romuli responsio circa uini usum.

Caput. XIII. Simplicissima suauitate

De ludibundo & errabundo: atq; id genus uerborum productionibus: & q;

Laberius sic amorabundam dixit: ut dicitur ludibunda & errabunda: atque inibi q; sisenna per huiusmodi uerborum noua figura usus est.

Caput. XV. Laberius

Quod græcorum quorundam uerborum difficilima est in latinam linguam mutatio: uelut quod græce dicitur *μολυπραγμοσύνη*.

Caput. XVI. Adiecimus sæpe

Quid significat in ueteribus prætorum edictis: q; flumina retanda publice re- dempta habent.

Caput. XVII. Edicta ueterum

Qua pena Draco atheniensis in legibus: quas populo atheniēsi scripsit: fures afficeret & qua postea Solon: & item decem uiri nostri: qui xii. tabulas scri- pserunt: atque inibi ascriptum: q; apud ægyptios furta licita & promissa

sunt: apud lacedæmonios autem cum studio quoque affectata: & exercitio utili celebrata: ac præterea M. Catonis de puniendis furtis digna memoria

sententia. Caput. XVIII. Draco atheniensis

CAPITVLA DVODECIMI LIBRI.

Insertio Phauorini philosophi: qua suasit nobili sceminæ. ut libe- ros quos peperisset: non nutricum adhibitarum: sed suo sibi lacte aleret.

Caput. I. Nunciatum quodam

Quod Anneus Seneca iudicans de quinto Ennio deq; Marco Tul- lio leui futiliq; iudicio fuit.

Caput. II. De Anneo seneca

Lictoris uocabulū qua ratione conceptū hortumq; sit. & sup eo diuersæ sen- tentiæ Valgi ruffi: & T. Cice. liberti acceptæ. Ca. III. Valgius ruffus

Ex. Q. Ennii septimi annalium uersus: quibus depingitur sinitur q; ingenium comitasq; hominis minoris erga amicum superiorem.

Caput. III. Descriptum definitumque

Bb

TABVLA

Sermo Tauri philosophi de modo: atq; ratione tolerandi doloris secundum
stoicorum decreta. Caput. V. Quum delphos

Quod graeci ænigma dicunt: latini antiqui scirpos appellauerunt. Caput. VI. Quæ graeci

Quam ob causam Cn. dolobella proconsul ream mulierem ueneficium: confiten-
temq; ad areopagitas reiecerit. Cap. VII. Ad Cn. dolo-

Reditiones in gratiam nobilium uirorum memoratu dignæ. Caput. VIII. P. africanus superior

Quæ dicantur uocabula ancipitia: & quod honoris quoq; uocabulum ancipiti
sententia fuerit. Caput. IX. Est plurifariam

Quod æditimus uerbum latinum fuit. Caput. X. Aeditimus

Errare istos qui spe & fiducia latendi peccet: quum latebra peccati perpetua
nulla sit, & super ea re Peregrini philosophi sermo ex sophoclis poetæ sen-
tentia. Caput. XI. Philosophum nomine

Faceta responsio. M. Cice. amolientis a se crimen manifesti mendacii. Caput. XII. Hæc quoque disciplina

Intra calendas quum dicitur quid significet: utrum ante calendas: an calendis: An utrumq;
Atq; inibi quid sit in oratione. M. Tullii intra oceanum & montem taurum:

& in quadam epistola intra modum. Cap. XIII. Quum Romæ
Saltē particula quæ uim habeat: & quæ originē Cap. XIII. Saltē pticula

Quod Sisenna in libris historiarum aduerbi huiuscemodi sæpenumero usus
est celatim: uelitatim: saltuatim. Cap. XV. Quum lectitarem

Cap. XV. Quum lectitarem

CAPITVLA TERTIDECIMI LIBRI.

Inquisitio uerborum istorum. M. Tullii curiosior quæ sunt in pri-
mo antonianarum libro: multa autem impendere uidentur præ-
ter naturam & præterq; fatum: tractatumq; an idem duo ista si-
gnificet: fatum atq; naturam: an diuersum. Cap. I. M. Cicer o

Super poetarum pacuuii & accii colloquio familiari in oppido Tarentino.

Caput. II. Quibus ocium
An uocabula hæc necessitudo & necessitas differenti significatione sint.

Caput. III. Risu prorsus
Olympiadis alexandri matris comis ac prudens ad filium rescriptio.

Caput. IIII. In plerisque
De aristotele & Theophrasto & Menedemo philosophis, deq; eleganti uere-
cūdia aristotelis successorē diatribæ suæ eligētis. Cap. V. Aristoteles

Quid ueteres latini dixerunt: quas graeci νεσοωδία: idest uocum moderamen-
ta appellant: & item q; uocabulum barbarissimi non usui pauerint: neq; Ro-
mani antiquiores: neq; attici. Caput. VI. Quas graeci

Diuersum de natura leonum dixisse Homerum in carminibus: & Herodotū
in historiis. Caput. VII. Leænas inter

Caput. VII. Leænas inter
Quod

TABVLA

- Quod afranius poeta prudenter & lepide sapientiam filiam esse usus: & memoriae dixit. Caput. VIII. Maxime hoc
- Quid Tullius tyro in cōmentariis scripserit de succulis. & hyadibus quæ sunt stellarum uocabula. Caput. IX. Tullius Tyro
- Quid sororis ἐτυμολογία: id est rectam interpretationem dixerit labeo antistius & quid fratris nigidius. Caput. X. Labeo antistius
- Quem. M. Varro iustum aptumque esse numerum conuiuorum existimauit. ac de mensis secundis: & de bellariis. Cap. XI. Lepidissimus liber est Tribunus plebis prehensionem habere: uocationem non habere.
- Caput. XII. In quadam epistola
- Quod in libris humanarum. M. Varronis scriptum est ædiles & quæstores Populi Romani in ius a priuato ad prætorem uocari posse.
- Caput. XIII. Cum ex angulis
- Verba ex libro Messale auguris: quibus docet qui sunt minores magistratus. Et consulem prætoremque collegas esse: & quædam alia de auspiciis.
- Caput. XIII. Pomerium quid
- Humanitatem non id significare: quod uulgus putat: sed eo uocabulo qui sinceriter locuti sunt magis proprie esse usos. Cap. XV. Qui uerba latina
- Quid apud. M. Catonem significent uerba hæc: inter os offam. Caput. XVI. Oratio est. M. Platonem tribuere Euripidi Sophoclis uersum. Et inueniri uersus uerbis iisdem aut paucis syllabis immutatis apud diuersos poetas temporibus uariis natos.
- Caput. XVII. Versus est
- De genere atque nominibus familiæ portiæ. Cap. XVIII. Quæ domus
- Quod a scriptoribus elegatissimis maior ratio habita sit sonitus uocum atque uerborum iocundioris. quæ a grecis ἐυφωνία: id est uocalitas consonantiaque dicitur. qua regulæ disciplinæ: quæ a grammaticis reperta est.
- Caput. XIX. Interrogatus est probus
- Verba. T. Castritii rhetoris ad discipulos adolescentes de uestitu atque calcatu non decore. Caput. XX. T. Castritius rhetor
- Cōprecationes quæ ritu Romano fiunt diis: expositæ sunt in libris sacerdotum: iter quas Martii Nerienem tribuunt: & quid neriene seu Nerio nomē importet. Caput. XXI. Cōprecationes deo
- M. Catonis consularis & censorii pulcherrima probatio contra philosophantes nomine & non re. Caput. XXII. Marcus Cato cōsularis
- Questum tractatumque est quid sint manubiæ: atque inibi dicta quædam de ratione utendi uerbis pluribus idē significatibus. Cap. XXIII. In fastigiis
- Verba. P. Nigidii quibus dicit in nomine ualerii in casu uocandi primam syllabam acuendam esse. & item alia ex eiusdem uerbis ad rectam scripturam pertinentia. Caput. XXIII. P. Nigidii uerba
- De uersibus quos uirgilius sectatus uidetur Homeri ac Parthemii. Caput. XXV. Parthemii poete

De sententia panetii philosophi: quam scripsit in libro de officiis secundo. qua hortatur ut homines ad cauendas iniurias in omni loco intendi paratiq; sunt. Caput. XXVI. Legebatur

Quod quadrigarius cum multis mortalibus dixit. An quid & quantum differt si dixisset cum multis hominibus. Cap. XVII. Verba

Nō haecenus esse faciē qua uulgo dicitur. Cap. XXVIII. Aduertere

Quid sit in satyra. M. Varronis caninum prandium. Caput. XXIX. Laudabat uendicabat

CAPITVLA Q VARTIDECIMI LIBRI.

Insertio Phauorini philosophi aduersus eos qui chaldai appellantur & ex cœtu moribusque syderum & stellarum fata se hominum dicturos pollicentur. Caput. I. Aduersum

quem in modū differuit phauorinus consultus a me super officio iudicis. Caput. II. Quo primum

An amuli infensique inter sese fuerint Xenophon & Plato. Caput III. Qui de xenophontis

quod apte Chrysippus & graphicae imaginem iustitiæ modulis coloribusq; uerborum depinxit. Caput. IIII. Condigne mehercle

Lis atq; contentio grammaticorum Romæ illustrium enarrata. super casu uocatio uocabuli. quod est egregius. Caput. V. Defessus ego quōdam

Cuiusmodi sint quæ speciem doctrinarum habeant: sed neque delectent: neque uilia sint: atque inibi de uocabulis singularum urbium regionumque immutatis. Caput. VI. Homo nobis familiaris

Q d. M. Varro. Cn. Pōpeio cōsuli primū de signato cōmentariū dedit: quē appellauit isagogicū de officio senatus habēdi. Cap. VII. Cn. Pōpeio

Questum esse dissensumq; an praefectus latinarum causa creatus: ius senatus conuocandi consulendiq; habeat. Cap. VIII. Praefectum urbi

CAPITVLA Q VINTIDECIMI LIBRI

Quod in Q. Claudii annalibus scriptum est lignum a lumine oblitum non ardere. Caput. I. Declamauerat

Quod Plato in libris quos de legibus composuit: largiores letioresq; in conuiujs inuitatiunculis uini non in utiles esse existimauerit. Caput. II. Ex insula graeca quispiam

Quid. M. Cicero de pericula ista senserit. scripseritq; quæ praeposita est uerbis aufugio & aufero: & an in uerbo autumo eadem ista hæc praepositio esse uideri debeat. Caput. III. Legimus librum

Historia de Ventidio Basso ignobili homine: quem primum de parthis triumphasse memoriae traditum est. Cap. IIII. In sermonibus

Verbum

TABVLA

- Verbū p̄figo a plerisq; dici improprie in sciteq; Cap. V. Si cū alia
 In libro. M. Ciceronis de gloria secundo manifeste est erratū in ea parte in qua
 scriptum est super Hectore & Aiace. Cap. VI. In libro. M. Tulli
 Obseruatum esse in senibus: q; annum fere atatis tertium & sexagesimum
 agant aut laboribus: aut interitu, aut clade aliqua insignitum. Atque inibi su
 per eadem obseruatione exemplum appositum. Epistolæ diui Augusti ad
 Caium filium. Caput VII. Obseruatum in multa
 Locus ex oratione phaurini ueteris oratoris de cœnarum atque luxuriæ ex
 probatione qua usus est quum legem liciniam de sumptu minuendo sua
 sit. Caput. VIII. Quum legeremus
 Quod Cecilius poeta frontem genere uirili non poetice: sed cum probatione
 & cum analogia appellauit. Caput. IX. Verè
 De uoluntario & admirando interitu uirginum milegiarum.
 Caput. X. Plutarchus in librorum
 Verba se. cō. de exigendis urbe Roma pilosophis. Item uerba edicti censorū:
 quo improbati: & coerciui sunt: qui disciplinam rhetoricam instituere & ex
 ercere Romæ cœperant. Caput. XI. C. Fannio strabone
 Locus ex oratiōe Gracchi de parsimonia ac de pudicicia sua memoratissimus
 Caput XII. C. Gracchus
 De uerbis inopinatis: quæ utroque uersum dicuntur. & a grammaticis com
 munia uocantur. Caput. XIII. Vtor & uereor
 Quod Metellus Numidicus figuram orationis nouam & orationibus græcis
 mutuatus est. Caput. XIII. Apud. Q. Metellum
 Passis uelis: & passis manibus dixisse ueteres non a uerbo suo quod est patior:
 sed ab alieno: quod est pando. Caput. XV. Ab eo quod est
 De nouo genere iteritus crotoniēsis milonis. Cap. XVI. Milo crotoniēsis
 Quam ob causam nobiles pueri atheniensium tibis canere desierint: quum
 patriū istum morē canendi haberent. Cap. XVII. Alcibiades atheniēsis
 Quod pugna belli ciuili uictoriaq; C. Cæsaris quam uicit pharsaliis cāpis
 nunciata prædictaque per cuiusdam Cornelii sacerdotis uaticinium eodem
 ipso die in Italia pataui. Cap. XVIII. Quo C. Cæsar
 Verba. M. Varronis memoria digna: ex satyra. quæ inscribitur τῶν ἐδωμῶν
 i. de eduliis. Cap. XIX. Non paucissimi
 Notata quædam de Euripidis poetæ genere uita moribus deque eiusdem fine
 uitæ. Caput. XX. Euripidi poetæ
 Quod a poetis Iouis filii prudentissimi humanissimiq; Neptunni autem in
 humanissimi & ferocissimi tradunt. Caput. XXI. Præstantissimos
 Historia de Sertorio duce. deq; astu eius & c. Cap. XXII. Sertorius
 De atatibus historicorum nobilium Hellanici: Hero. & Thuci.
 Caput. XXIII. Hellanicus Herodotus
 Quid Vulcatius sedigitus in libro quē de poetis scripsit: de comicis latinis iu
 dicarit. Caput XXIII. Sedigitus in libro
 Bb iii

Elilomis Iterity

TABVLA

De uerbis quibusdam nouis, quæ in Cn. Matii mimiambis offenderamus.
 Caput. XXV. Cn. Matius
 Quibus uerbis Aristoteles philosophus definierit syllogismum eiusque defini-
 tionis interpretamentum uerbis latinis factum.
 Caput. XXVI. Aristoteles quid syllogismus
 Quid sint comitia calata: quid curiata: quid centuriata: quid tributa: quid cō-
 silium: atq; inibi quædam eiusmodi. Cap. XXVII. In libro
 Quod errauit Cor. Nepos quum scripsit Ciceronem tres & uiginti annos na-
 tum causam pro Sex. Roscio dixisse. Cap. XXVIII. Cor. Nepos
 Quali figura orationis & quæ noua. L. Piso annalium scriptor usus sit.
 Caput. XXIX. Duæ iste in loquendo
 Vehiculum quod petorritum appellatur cuius linguæ uocabulum sit græce:
 an gallice. Caput. XXX. Qui ab alio genere uitæ
 Quæ uerba legauerint Rhodii ad hostium ducem demetrium: quum ab eo
 obsideretur sup illa iclyta Hylasii imagine. Cap. XXXI. Rhodū insulā

CAPITVLA DECIMISEXTI LIBRI.

Erba Musonii philosophi græca digna atque utilia audiri: obser-
 uarique eiusdem utilitatis sententia a. M. Ca. multis ante an-
 nis numantia ad equites dicta. Cap. I. Adolescentuli
 Cuiusmodi sit lex apud dialecticos percontandi differendique &
 quæ sit eius legis reprehensio. Cap. II. Legem esse aiunt
 Quanam ratione effici dixerit Erasistratus medicus si cibus forte deerit: ut
 tolerari aliquantisper inedia possit: & tolerari fames. Verba q; ipsa Erasistra-
 ti super ea re scripta. Cap. III. Cum Phauorino
 Quo ritu quibusque uerbis fecialis Po. Ro. bellū indicere solitus sit iis: qui-
 bus Po. Ro. bellum fieri iusserat. Et item in quæ uerba conceptū fuerit iusu-
 radū de furtis militaribus sancendis: & uti milites scripti intra prædictum
 diē in loco certo frequentari: causis quibusdam exceptis propter quas iusu-
 randum remitti equum esset. Cap. IIII. Cinius in libro
 Vestibulum quid significet: deque eius uocabuli rationibus.
 Caput. V. Pleraque uocabula
 Hostia quæ dicuntur bidentes: quid sint: & quam ob causam ita appellatae
 sunt, superque ea re, P. Nigidii: & Iulii Higni sententia.
 Caput. VI. Redeuntes græcia
 Quod Laberius uerba pleraq; licentius petulantiusq; finxit: & q; multis item
 uerbis utitur: de quibus an sint latina queri solet. Cap. VII. Laberius
 Quid significet: & quid a nostris appellatum sit quod ἀξιωμα dialectici dicunt.
 Et quædam alia quæ prima in disciplina dialectica traduntur.
 Caput. VIII. Quum in disciplinas
 Quid significet uerbū in libris ueteris creberrie positū susq; deq; Ca. IX. Susq;
 Quid

TABVLA

Quid sint proletarii: quid capitecensi: quid item sit in .xii. tabulis assiduus: & quæ eius uocabuli ratio sit. Caput X Ocium erat quodâ die.

Historia de Herodoti libris sumpta: de psyllorum iteritu: qui in sirtibus africanis colebat. Caput XI Gens in italia

De his uocabulis quæ Cloacius uerus aut satis commode: aut nimis absurde & illepide ad origines linguæ græcæ redegit. Cap. XII Cloacius

Quid sit municipium. & quid a colonia differat: & quid sint municipes: quæq; sit eius uocabuli ratio ac proprietates: atque inibi quod diuus Hadrianus in senatu de iure atque uocabulo municipium uerba fecit.

Caput XIII Municipes & municipia Quod. M. Cato differre dixit properare & festinare. & quod commode Verrius Flaccus uerbum quod est festinat interpretatus sit.

Caput XIII Festinare & properare. Quid Theophrastus mirum de perdicibus scriptum reliquerit. Et quid Theopompus de leporibus. Cap. XV Theophrastus phis

Agrippas a partibus ægri & improperi uitio appellatos: deque iis deabus: quæ uocantur prosa & postuerta. Caput XVI Quorum

Quæ ratio uocabuli sit agri uaticani Cap. XVII. Et agrum Lepida quædam memoratu & cognitu de parte geometricæ: quæ δωρικη: id est

perspectiua appellatur. Et item alia quæ μετρικη: id est dimensiuæ. & tertia item quæ dicitur κανονικη: id est regularis. Caput XVIII Quædam

Sumpta ex historia Herodoti libro primo super fidicine arione. Caput XIX Celeri admodum

CAPITVLA DECIMISEPTIMI LIBRI.

Quod Gallus Asinius & Lartius Licinius sententiam Marci Ciceronis reprehenderunt ex oratione quam dixit pro. M. Celio. & quid aduersus homines stolidissimos pro eadem sententia uere digneque dici possit. Caput. I Ut quidam fuerunt

Verba quædam ex. Q. Clau. annalium primo cursim in legendo notata. Cap. II. Quum librum ueteris.

Verba Marci Varronis ex libro quinto & uicesimo humanarum: quibus contra opinionem uulgariam interpretatus est Homeri uersum. Caput. III. Adolescens quispiam

Quid Menander poeta Philemoni poetæ dixerit: a quo sæpe indigne in certaminibus comædiarum superatus est. & quod sapissimæ Euripides in tragœdia ab ignobilibus poetis uictus est. Cap. IIII Menander

Nequaquam esse uerum quod minutis quibusdam rhetoricæ artificibus uideatur M. Cicero in libro quem de amicicia scripsit uitioso argumento usum ἀμφισ

βη του μενου αντι ονλογισμοδον. id est dubium pro confesso posuisse: totumque id consideratius tractatum exploratumque. Cap. V Cicero in

Falsum esse quod Verrius Flaccus in librorum. ii. quos de obscuris. M. Cato

TABVLA

nis cōposuit de seruo receptitio scriptum reliquit. Cap. VI. .M.Cato
Verba hæc ex atinia lege quod subreptum erit eius rei æterna auctoritas esto.
P.Nigidio:&.Q.Scauolæ uisa esse non minus de præterito q̄ de futuro
cauisse.

Caput .VII. Legis ueteris
In sermonibus apud mensam Tauri philosophi quæri agitarique eiusmodi
solita. Cur oleum sæpe & facile uina rarius congelescant: acetum haud fere
unq̄. Et cur aquæ fluuïorum fontiumque durentur: mare gelu non duretur.

Caput .VIII. philosophus Taurus
De notis litterarum quæ in .C. Cæsa. epistolis reperiuntur: deq̄ aliis clandesti-
nis litteris ex ueteri historia petitis: & quid *σκυτάλη*: idest baculus quo epist.
inuoluebatur sit laconica.

Caput .IX. Libri sunt
Quid de uersibus Virgiliti Phauorinus existimarit quibus in describenda fla-
gratia montis æthnæ pindarū poetam secutus est. collataq̄ an super eadem
re utriusq̄ carmina & diiudicata. Cap. X. Phauorinum philosophū

Quod Plutarchus in libris symposiacis opinionem Platonis de habitu atq̄ na-
tura stomachi fistulæq̄ eius: quæ *τρασεία*: idest dura dicitur aduersum Eras-
stratum medicum tutatus est: auctoritate adhibita antiqui medici Hippo-
cratis.

Cap. XI. Et plutarcus
De materiis infamibus: quas græci *ἀδόξους* appellant a phauorino exercendi
gratia disputatis.

Cap. XII. Infames materias
Quin particula quot qualesq̄ uarietates significatiōis habeat: & q̄ sæpe in ue-
terum scriptis obscura sit.

Cap. XIII. Quum particula
Sententiæ ex .P. Mimi selectæ lepidiores. Cap. XIII. .P. Mimos

Quod Carneades academicus elleboro stomachum purgauit. scripturus ad-
uersus zenonis stoici decreta: deque natura medellaque ellebori ca nidi &
nigri.

Caput. XV. Carnea
Anates ponticas uim hñe uenenis detegendis potentem atq̄ inibi de Mathrida-
tis regis in id genus medicamēti solertia. Cap. XVI. Anates ponticas

Mitridatem potestati regem dua ū & uiginti gentium linguis locutum. Q. q̄
Ennium tria corda habere sese dixisse: q̄ tris linguas percalluisset: græcam:
oscam: latinam.

Caput .XVII. .Q. Ennius
Quod .M. Varro, .C. Salustium historia scriptorem deprehensum ab Anio
milione in adulterio scribit: & loris casum: pecuniaq̄ data dimissum.

Caput XVIII Varro in litteris
Quid epictetus philosophus dicere solitus sit hominibus neq̄ & impuris di-
sciplinis philosophiæ studio se tractantibus. & quæ duo uerba obseruanda
præceperit omnium rerum longe salubria. Cap. XIX. Phauorinū

Ex symposio Platonis sumpta uerba numeris coagmentisque uerborum scite
modulateque: & apte exercendi gratia in latinam orationem uersa.

Caput .XX. Symposium Platonis
Quibus temporibus post Romam conditā græci Romaniq̄ illustres uiri flo-
ruerunt: ante secundū bellū carthaginensiu. Cap. XXI. Ut conspectū

Capitula

T A B V L A

CAPITVLA DECIMIOCTAVI LIBRI

Isputationes a philosopho stoico: & contra a peripatetico arbitro phauorino factæ quæsitumque inter eos quantum in perficienda uita beata uirtus ualeret: quantumque esset in iis quæ dicuntur extranea.

- Cap. I. Familiares phauorini Cuiusmodi quæstionum certationibus saturnalia ludicra athenis agitari soliti sumus atque inibi inspersa quædam sophismata & enigmata oblectatoria.
- Caput. II. Saturnalia Athenis Quid æschines rhetor in oratione qua timarchū de impudicitia accusauit lacedæmonios statuisse dixerit super sententia probatissima: quam improbatissimus homo dixisset.
- Caput. III. Aeschines Quod Sul. apol. prædicantem quædam a sese uno Salustii historia intelligi illud sit quæstione proposita quid uerba ista apud Sa. significarent: perincertū stolidior an uanior.
- Caput. IIII. Quum iam ad Q. d. Q. Ennius in. vii. annali quadrupes eques & non quadrupes equus: ut legunt multi scriptum reliquit.
- Caput. V. Cum antonio Quod Helius Melissus in libro titulum fecit de loquendi proprietate: quem quum ederet: cornum esse copiarū dicebat: rem scripsit: neque dictu: neque auditu dignam: quum differre matronam & matrem familias existimauit differentia longe uanissima.
- Caput. VI. Helius Melissus Quem in modum phauorinus tractauerit intempestiuum quædam de uerborum ambiguitatibus quærētē. atque ibi quod significationes capiat concio.
- Caput. VII. Domitio homini Ομοιότης λευι, και ομοιότης λευτα, id est similiter finientia & similiter cadentia. atque alia id genus quæ ornamenta orationis putantur inepta esse & puerilia Lucilii quo uersibus declarari.
- Caput. VIII. ομοιότης λευτα. Quid significet apud. M. Catonem uerbum insecunda quodque insecunda potius legendum sit: quæ quædam plerique existimant in sequenda.
- Caput. IX. Et sequor et item Errare istos qui in exploranda febris pulsus uenarum pertentari putant: non arteriarum.
- Caput X. In herodis Verba ex carminibus Futii antiatis in scite a cesellio uindice reprehensa: Versusque ipsi in quibus ea uerba sunt subscripti.
- Cap. XI. Non hercle Morem istum ueteribus nostris fuisse uerba patiendi mutare: ac uertere in agendi modum.
- Caput. XII. In quoque Quali ratione Diogenes philosophus usus sit: pertentatus a dialectico quodam sophismatice impudenti.
- Caput. XIII. Saturnalibus Quid sit numerus hemiolios: quod epitritos: & quæ uocabula ista non facile nostri ausi sunt uertere in linguam latinam.
- Cap. XIII. Figuræ Quod. M. Varro in herois uersibus obseruauerit rem nimis anxie & curiosæ obseruationis.
- Caput. XV. longis

TABVLA

CAPITVLA DECINONI LIBRI.

Q Esponsio cuiusdam philosophi interrogati: quam ob causam maris tempestate polluerat. Cap. I. Nauigabamus
 Ex quinque corporis sensibus; duos esse cum belluis maxime cōs quodq; turpis & improba est uoluptas, quæ ex auditu uisu odoratuque procedit, quæ uero ex gustu tactuque est: rerum omnium foedissima est: quum hæc duæ bestiarum etiam sint reliquæ hominum tantum.

Caput II. Quinque sunt
 Quod turpius est frigidæ laudari: q̄ acerbius uituperari.

Caput. III. Turpius esse
 Quamobrē uenter repentino timore effluat, quare etiam ignis urinam lacesat.

Caput. IIII. Aristote.
 Ex aristotelis libris sumptū: q̄ niuis aqua potui pessima sit, & q̄ ex niue chry stallus concreatur.

Caput V. In tyburte rus
 Quod pudor sanguinem ab extra diffundit: timor uero cōtrahit.

Caput. VI. In problematis
 Quid sit obesum nōnullaq; alia prisca uocabula. Cap. VII. In agro

Quæstio an arena cælum triticum pluralia inueniantur: atque inibi de quadrigis inimiciciis: nonnullis præterea uocabulis an singulari numero comperiantur. Caput. VIII. Adolescentibus

Antonii iuliani in conuiuio ad quosdam græcos lepidissima responsio. Caput. IX. Adolescens

Verba hæc præter propeter in usu uulgi prodita etiam Ennii fuisse. Caput. X. Memini

Ponit uersus platonis amatorios: quos admodum iuuenis lusit, dum tragædis contendit. Caput. XI. Celebrantur duo

Disertatio herodiis attici super ui & natura doloris suæque opinionis affirmatio per exemplum indocti rustici qui cum rubis fructiferas arbores præcidit. Caput XII. Herodem

Quos pumiliones dicim⁹: græce *voivous* appellari. Cap. XIII. Stabāt forte Contemporaneos fuisse cæsari & Cicerōi, M. Varronem: & P. Nigidium ætatis suæ doctissimos romanos. Caput. XIII. ætas. M. Ciceronis

CAPITVLA VIGESIMI ET VLTIMI LIBRI

Q Isceptatio Sex. Cecili iurisconsulti: & phauorini philosophi de legibus. xii. tabularum. Caput. I. Sex. cecilius

Vocabulum siticinum in. M. Catonis oratione: quid significet quam ob causam, L. actius poeta in grammaticis siticinas ne lofo nomine esse dixerit. Caput. II. Siticines scriptum

Artificium

T A B U L A

Artificium scenicorum studium, amoremque inhonestum: probrosumque esse: & super ea re uerba Aristotelis philosophi adscripta.

Caput III Comædos

Exempla epistolarum Alexandri Regis: & Aristotelis philosophi, & ita uti sunt edita: eaque in linguam latinam uersa.

Caput IIII Comentationum

Quæsitum atque tractatum utrum sit rectius dicere habeo curam uestri an uestrum.

Caput V. Percontabar

Quam diuersæ græcorum sententiæ super numero Niobæ filiorum.

Caput VI. Mira & prope

De iis quæ habere *συμπάθεια*, id est consensum uidentur, cum luna augete & senescente.

Caput VII Anianus

Qualibus uerbis delectari solitus sit Antonius Iulianus, appositis in mimiambis scripsit de innocentia sua: quum ita dicitur: nunquam uestimenta a populo posci.

Caput VIII Delectari

Quid uocabulum iure manu confertum significet.

Caput IX Ex iure

Quid sit sculnæ uerbum positum apud M. Varronem. Cap. X P. Iulianii Auctoritas tanquam præfationis admonitio in operis totius summa de nocturno ordine.

Caput XI Ut qui iucundiora alia

Explicit tabula capitulorum.

Antonius Monuetulus ad Ioannem
Pizonum Ven.

Squallida nocturnum merita est quæ pagina nomē

Attica: & erroris noctua uera fuit:

Clarescit: radiis postquam discussa Philippi

Nox fuit: atque umbræ pallidus error abest

Noctua sed latuit: quam prompta luce feret

Ille ille egregius detegit: atque fugat:

Quisquam ad aperta fugit: nam fallunt abdita multos:

Laurea cui maior parta trophea dabitur